

Posudek bakalářské práce

Titul: *Francouzská a česká terminologie v evropských legislativních textech zaměřených na oblast „Daň z obratu, DPH“.*

Autorka práce: Lenka Runtová

Vedoucí práce : PhDr. Jan Radimský, Ph.D.

Rozsah: 48 stran + vlastní přílohy a bibliografie, celkem 72 stran

Bakalářská práce Lenky Runtové je založena na aplikovaném jazykovědném výzkumu odborné terminologie. Jejím cílem bylo vyexcerpovat odborné francouzské termíny zvoleného sémantického pole, analyzovat jejich gramatickou strukturu a ověřovat kvalitu jejich překladů do češtiny.

Pro svůj výzkum si autorka vybrala 69 evropských legislativních textů z oblasti „Daň z obratu, DPH“ (kapitola rejstříku Eur-lex s kódem 09.30.10) o celkovém rozsahu cca 439 normostran ve francouzské i české verzi, což představuje velmi rozsáhlý paralelní korpus čítající přes 120.000 slov v české a 150.000 slov ve francouzské verzi.

V teoretických pasážích se zabývá především problematikou právního překladu s odkazem na odborníky zahraniční (Gémar, Délisle) i domácí (Tomášek). Ve shodě s Tomáškem konstatuje, že právní překlad musí reflektovat nejen odlišnosti jazykové, ale i odlišnosti v právních systémech. Srozumitelnost je u právního překladu až na druhém místě, prvořadé jsou právní účinky textu a zachování jeho normativního charakteru. Vnitrojazykový překlad (tj. vlastně interpretace právního textu, s metodou sémantickou, logickou, systémovou a historickou) je klíčovým předpokladem předpokladu mezijazykového. U mezijazykového překladu odlišuje diplomandka situaci kdy výchozímu a cílovému jazyku odpovídají dva právní systémy od situace, kdy se oba odkazují k jedinému systému – a to je právě případ textů práva evropského. Zde má překladatel k dispozici standardní formální prostředky: transpozici, modulaci, kalky a výpůjčky. Teoretické pasáže jsou věcné a přehledné. Jistě by nebylo na škodu o něco více propojit teoretickou část s částí praktickou – nalezla diplomandka ve své terminologické databázi příklady těchto překladatelských postupů?

V paralelním korpusu nalezla diplomandka 30 klíčových substantiv daného sémantického pole a dohledala k nim 110 kolokací. Získala tak soubor 140 termínů, které podrobila analýze. Ze strukturní analýzy (s. 43-44) vyplývá převaha typu N-SA (52%) a N-SP (45%), zcela okrajový je typ N-N (viz kompletní seznam v příloze č. 2, strana XI).

V translatologické analýze si diplomandka rozdělila překlady podle BP Zuzany Krupové na překlady adekvátní a neadekvátní. U adekvátních překladů, kde nalezla více synonymních možností, se pokouší tuto variabilitu vysvětlit. U neadekvátních překladů odděluje ještě překlady nepřesné a nesprávné. Mezi nesprávné řadí zejména případy, kdy překladatel nerespektoval existující závazný termín. Analýza je zpracována pečlivě s odkazem na relevantní lexikologické zdroje. Některé dílčí případy by stály za podrobnější komentář (např. otázka „nezdanitelného plnění“ na s. 40 – nejde o hyperonymum vlivem kontextu? Otázka termínů „vnitřní / jednotný / společný trh“ na s. 41 – je mezi nimi rozdíl po právní stránce?), v celkovém pohledu je však analýza pečlivá a vyrovnaná. Seznam problematických termínů je uveden na s. 45-46.

Diplomandka dochází na základě svých analýz k závěru, že u pouhých 7% termínů byl nalezen v některém z textů neadekvátní překlad.

Po formální stránce obsahuje práce všechny potřebné náležitosti, včetně přehledně členěné bibliografie, vlastních příloh a překladového slovníčku nalezených kolokací. V překladovém slovníčku autorka uvádí všechny překlady, které považuje za adekvátní.

Závěr

Diplomandka shromáždila a kvalitně zpracovala značné množství lexikálního materiálu na adekvátním teoretickém pozadí. Velmi pečlivě analyzovala jak strukturu, tak i kvalitu překladů u nalezeného lexika, a pro svůj rozbor našla vhodnou metodu.

Předkládanou bakalářskou práci doporučuji k obhajobě a hodnotím jako výbornou.

.....
PhDr. Jan Radimský, Ph.D.

V Českých Budějovicích, dne 12. května 2008